

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор
ДНЗ «Уманський ПАЛ»
Володимир ГЕРГУН
від 30.08.2022 року

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Державному навчальному закладі «Уманський професійний аграрний ліцей»

I. Загальні положення

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Державному навчальному закладі «Уманський професійний аграрний ліцей» (далі – ліцей) розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту» (стаття 41), «Про професійну (професійно-технічну) освіту» від 10.02.1998р. № 103/98-ВР (зі змінами, від 01.01.2021 р.), «Про повну загальну середню освіту», наказів МОН України від 30.05.2006 р. № 419 «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах», №509 від 06.05.2021 р. «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Внутрішня система забезпечення якості включає:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління;
- створення в ліцеї інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Колегіальним органом, який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, є педагогічна рада.

В цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

1. **навчання** - теоретичного та виробничого навчання, виробничої практики;
2. **педагоги** - викладачі загальноосвітньої та професійно-теоретичної підготовки, майстри виробничого навчання.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в ліцеї спрямована на вдосконалення всіх напрямів діяльності ліцею, залучення здобувачів освіти до забезпечення якості, моніторинг та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що створює умови для підготовки конкурентоспроможного робітника (в т. ч., через здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм).

II. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

2.1. Стратегія забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

• принцип процесного підходу, що розглядає діяльність ліцею як сукупність освітніх процесів, спрямованих на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю. За цим принципом будь-який вид діяльності в закладі розглядається як процес, який за допомогою необхідних ресурсів перетворює вхідні дані (вимоги замовника) на вихідні (якість наданих послуг);

• принцип цілісності, який полягає в єдності усіх видів освітніх впливів на здобувача освіти, їх підпорядкованості головній меті освітньої діяльності, яка передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;

• принцип відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти та стандартам професійної (професійно-технічної) освіти ;

• постійне підвищення якості реалізується за допомогою проведення внутрішнього моніторингу та кількісної оцінки процесів, моніторингу якості освітніх послуг, критичного аналізу з боку керівництва, запровадження коригувальних та запобіжних дій;

• принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;

• орієнтація на замовника кадрів, врахування потреб та очікування здобувачів освіти та суспільства;

• мотивація педагогічних працівників до поліпшення якості освіти – керівництво ліцей забезпечує єдність цілей і напрямків розвитку закладу, створює внутрішнє середовище, яке дозволяє усім працівникам бути повною мірою зацікавленими в досягненні цілей у сфері якості освіти;

• принцип відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності (адреса сайту: <https://pplt.poltava.ua>)

2.2. Процедура і заходи:

• функціонування системи формування компетентностей здобувачів освіти;

• підвищення кваліфікації педагогічних працівників, посилення кадрового потенціалу закладу;

• забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.

2.3. Система контролю забезпечення якості освіти включає:

• самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;

• моніторинг якості освіти.

2.4. Завдання моніторингу:

• здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в ліцеї;

• створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;

• аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;

• створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів і педагогів;

• прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в ліцеї.

2.5. Моніторинг в ліцеї здійснюють:

• директор закладу та його заступники, методист;

• органи, що здійснюють управління у сфері освіти;

• органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, здобувачами та батьками;

• громадськість.

2.6. Основні форми моніторингу:

• проведення контрольних робіт;

участь здобувачів у I та II, III етапах Всеукраїнських предметних олімпіад, конкурсах фахової майстерності, державна підсумкова атестація в формі зовнішнього незалежного оцінювання, проміжна кваліфікаційна атестація, державна кваліфікаційна атестація;

- перевірка документації;
- опитування, анкетування;
- відвідування уроків, заходів.

2.7. Критерії моніторингу:

- об'єктивність;
- систематичність;
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

2.8. Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в ліцеї;
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та стратегічних рішень.

2.9. Підсумки моніторингу:

- узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
- використовуються для обговорення на засіданнях методичних комісій викладачів, нарадах при директору, засіданнях педагогічної ради.

2.10. Показники аналізу та інструменти моніторингу:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- контингент здобувачів освіти;
- психолого-соціологічний моніторинг;
- результати навчання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність;
- управління закладом;
- освітнє середовище;
- медичний моніторинг;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування позитивного іміджу ліцею.

III. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

3.1. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачас:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачас:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.3. Порушенням академічної доброчесності вважаються:

- *академічний плагіат* - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- *самоплагіат* - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- *фабрикація* - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- *фальсифікація* - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- *списування* - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання;
- *обман* - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- *хабарництво* - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- *необ'єктивне оцінювання* - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

3.4. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники ліцею можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- при необ'єктивному оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання;
- спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих ідей, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- надання освітніх послуг за певну незаконну винагороду матеріального чи нематеріального характеру залежно від розміру, об'єму є підставою для притягнення педагогічного працівника до відповідальності судом першої інстанції.

Академічна відповідальність для педагогічних працівників:

- не може залучатися до заходів забезпечення і підвищення якості освіти, учнівських олімпіад, конкурсів;
- не допускається до позачергової атестації;
- не може отримувати премії, інші заохочувальні виплати, нагороди протягом одного року.

3.5. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо) освітнього компонента освітньої програмив в сфері загальної середньої освіти та/або освітньої програми з певної професії;
- при моніторингу якості знань не зараховуються результати, при участі у I етапі Всеукраїнських учнівських олімпіадах, конкурсах фахової майстерності – робота учасника

анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування здобувач освіти не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах.

IV. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Компетентнісна повна загальна середня освіта та професійна освіта зорієнтовані на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей, професійних знань і умінь здобувачів.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень здобувачів освіти.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (група, ліцей, підприємства, на яких проходять виробничу практику), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти;

6) енергоефективна та екологічна компетентність, що передбачає знання основ енергозбереження, раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів, способи збереження та захисту екології в професійній діяльності та побуті, усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) професійні компетентності з певних професій, що передбачають опанування, закріплення та розвиток вмінь та навичок, необхідних для організації власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в колективі, подальшої самостійної професійної діяльності. Професійні (професійні базові, професійні профільні) та загальні компетентності формуються в процесі загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки;

9) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання;

10) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті групи і закладу, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

11) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

12) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

13) компетентність у сфері охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, що передбачає знання загальних питань охорони праці, основні законодавчі акти з охорони праці; права працівників з охорони праці на підприємстві; правила галузевої безпеки; вимоги охорони праці при експлуатації машин, механізмів, обладнання та устаткування; основи електробезпеки; загальні правила безпечної експлуатації устаткування; поняття про виробничу санітарію як систему організаційних, гігієнічних та санітарно-технічних заходів; засоби та методи захисту працівників від шкідливого та небезпечного впливу виробничих факторів. Уміння правильно поводитися в критичних ситуаціях; оцінювати стан постраждалого та надавати першу допомогу потерпілим від нещасного випадку; володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; забезпечити власну безпеку, а також безпеку потерпілого та людей навколо; користуватися первинними засобами пожежогасіння.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є:

- контролююча - визначає рівень досягнень кожного здобувача, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачу відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають у здобувачів освіти в процесі навчання, виконання операцій певного технологічного процесу, навчально-виробничих завдань; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;
- виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів враховуються:

- характеристики відповіді здобувача освіти: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних та професійних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- рівень володіння трудовими прийомами, операціями та керування технологічними процесами;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані і доповнюють одна одну:

- повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою;
- глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань - уміння здобувачів застосовувати набуті знання на виробничому навчанні та практиці, у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
 - системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
 - міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з предметів загальноосвітньої та професійно-теоретичної підготовки

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
I. Початковий	1	Здобувачі освіти розрізняють об'єкти вивчення
	2	Здобувачі освіти відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Здобувачі освіти відтворюють частину навчального матеріалу; за допомогою педагога виконують елементарні завдання
	4	Здобувачі освіти за допомогою педагога відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
II. Середній	5	Здобувачі освіти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Здобувачі освіти виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Здобувачі освіти правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання здобувачів освіти є достатніми. Здобувачі освіти застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Здобувачі освіти добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високій	10	Здобувачі освіти мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Здобувачі освіти мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми

12	Здобувачі освіти мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення
----	--

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
з професійно-практичної підготовки
I рівень – початковий**

Професійно-теоретична підготовка		Професійно-практична підготовка	
Характеристика рівня: здобувач за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнавання окремі елементи (фрагменти) навчального матеріалу та неусвідомлено виконує окремі частини (елементи, фрагменти) практичних завдань (лабораторні, лабораторно-практичні, контрольні, підсумкові роботи тощо). Привідповіді й виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.		Характеристика рівня: учень, слухач за допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора), відтворює на рівні розпізнавання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи (фрагменти) навчально-виробничого контрольного завдання. При виконанні роботи допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи не відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним (норми виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) показникам на даний період навчання.	
Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1	Здобувач освіти за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнавання окремі елементи навчального матеріалу, зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді й при виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.	1	Здобувач освіти за допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнавання окремі елементи професійних знань, що необхідні для виконання даної роботи. За постійної допомоги майстра виробничого навчання виконує лише елементи навчально-виробничого та контрольного завдання. При виконанні роботи допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує постійної допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.
2	Здобувач освіти за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнавання окремі фрагменти навчального матеріалу та неусвідомлено виконує окремі фрагменти практичних завдань. При відповіді й виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.	2	Здобувач освіти за допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнавання окремі фрагменти професійних знань, що необхідні для виконання даної роботи. За постійної допомоги майстра виробничого навчання виконує фрагменти навчально-виробничого та контрольного завдання. При виконанні

			<p>роботи допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат роботи істотно не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці, із значними труднощами здобувач освіти виконує окремі частини практичних завдань. Під час виконання робіт допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи повністю не відповідає діючим якісним та кількісним показникам. Потребує допомоги та контролю в дотриманні правил безпеки праці. Без присвоєння кваліфікації.</p>
3	<p>Здобувач освіти за допомогою викладача відтворює фрагменти навчального матеріалу та неусвідомлено виконує частину практичних завдань. При відповіді і виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.</p>	3	<p>Здобувач освіти безсистемно, на рівні розпізнавання, відтворює окремі компоненти професійних знань, що необхідні для виконання даної роботи. За допомогою майстра виробничого навчання планує виробничі дії та виконує частину навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи допускає значну кількість помилок в організації робочого місця, в прийомах праці та технологічних операціях, самостійно виправляти не може. Результат роботи не відповідає діючим якісним і кількісним показникам нижчого кваліфікаційного рівня. Потребує допомоги і контролю в дотриманні безпеки праці.</p>
II рівень - середній			
	<p>Професійно-теоретична підготовка Характеристика рівня: здобувач освіти на рівні запам'ятовування, без достатнього розуміння, відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання в неповному обсязі, з частковою допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Неусвідомлено користується технічною та технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається помилок, які самостійно виправити не може.</p>	<p>Професійно-практична підготовка Характеристики рівня: здобувач без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, з частковою допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора) організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з використанням технічної і технологічної документації. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи відповідає рівню кваліфікації на ступінь нижче від обумовленого кваліфікаційною характеристикою відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним показникам</p>	

4	Здобувач освіти на рівні запам'ятовування, без розуміння, відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання за допомогою викладача. Стикається зі значними труднощами при аналізі та порівнянні. Недостатньо усвідомлено користується технічною та технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань допускається значної кількості помилок, які самостійно виправити не може.	4	(норми виробітку, часу, витрат матеріалу тощо) на даний період навчання. Здобувач освіти без достатнього розуміння відтворює окремі компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи. Не може пояснити зміст технологічного процесу, прийомів самоконтролю і методів контролю за якістю. З частковою допомогою майстра в/н організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з використанням технічної та технологічної документації. При виконанні роботи допускається значної кількості помилок, які самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає міні-мальним діючим якісним і кількісним показникам. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил техніки безпеки.
5	Здобувач освіти на рівні запам'ятовування, без достатнього розуміння відтворює основні положення навчального матеріалу та виконує практичні завдання з частковою допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково обгрунтувати і проаналізувати свою відповідь. Недостатньо усвідомлено користується технічною і технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань допускається помилок, які самостійно виправити не може.	5	Здобувач освіти без достатнього розуміння відтворює основні компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для даної роботи. З частковою допомогою майстра в/н організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з використанням технічної та технологічної документації. Неусвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу. При виконанні роботи допускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил техніки безпеки.
6	Здобувач освіти без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З окремими помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і технологічної	6	Здобувач освіти без достатнього розуміння відтворює значну кількість компонентів професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З консультативною допомогою майстра виробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання із застосуванням технічної та технологічної документації.

	<p>документації. При відповіді та виконанні практичних завдань допускається помилок, які може частково виправити.</p>	<p>Неусвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу. При виконанні роботи допускається помилок, які частково може виправити з допомогою майстра виробничого навчання. Результат виконаної роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує консультативної допомоги в організації робочого місця та дотриманні правил техніки безпеки.</p>
III рівень – достатній		
	<p>Професійно-теоретична підготовка Характеристика рівня: здобувач освіти самостійно, з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь здобувача в цілому правильна, логічна та достатньо обгрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). Можлива консультативна допомога викладача. Достатньо, усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною і технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань допускається несуттєвих помилок, які може виправити.</p>	<p>Професійно-практична підготовка Характеристика рівня: здобувач з розумінням відтворює основні прийоми і технологічні операції, необхідні для даної роботи. Самостійно організовує робоче місце, планує виробничі дії та в цілому правильно виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом в межах встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною та технологічною документацією. Може розробляти окремі її види з консультацією майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора). Застосовує основні прийоми само-контролю виробничих дій та методи контролю за якістю. При виконанні роботи допускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат виконаної роботи відповідає вимогам у кваліфікаційній характеристиці відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти або діючим якісним і кількісним показникам (норми виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) на даний період навчання. Дотримується правил техніки безпеки.</p>
7	<p>Здобувач освіти самостійно, з розумінням відтворює суть основних положень навчального матеріалу та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює, робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, але містить неточності й недостатньо обгрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) з консультативною допомогою викладача. Користується довідковою інформацією, технічною і технологічною</p>	<p>7 Здобувач освіти з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для даної роботи. Організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) з незначним відхиленням часу. Достатньо усвідомлено користується технічною та технологічною документацією. Застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Потребує консультації майстра в/н. при виконанні роботи, допускається несуттєвих помилок і неточностей, які частково може виправити.</p>

	документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.		Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам запланованого рівня кваліфікації. Дотримується правил безпеки праці.
8	Здобувач освіти самостійно, з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію, встановлює її зв'язок з обраною професією та робить висновки. Відповідь у цілому правильна, логічна та достатньо обгрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом з консультативною допомогою викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.	8	Здобувач освіти з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для даної роботи. Самостійно організовує робоче місце, планує та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) в межах встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною та технологічною документацією, що надається. Застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим рівнем кваліфікації. Дотримується норм витрат матеріалів (ресурсів) та правил безпеки праці.
9	Здобувач освіти володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як у типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію, встановлює зв'язок з обраною професією та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обгрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.	9	Здобувач освіти володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і технологічних операцій, необхідних для даної роботи. Самостійно, і в цілому правильно, організовує робоче місце, планує та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовності дій) в межах встановлених норм часу. Усвідомлено користується технічною та технологічною документацією. Може розробляти окремі її види. Правильно застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим кваліфікаційним рівнем, дотримується норм витрат матеріалів, енергоресурсів та безпеки праці.
IV рівень - високий			
Професійно-теоретична підготовка Характеристика рівня: здобувач освіти володіє глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями навчаль-		Професійно-практична підготовка Характеристика рівня: здобувач освіти володіє професійними знаннями: правильно, впевнено виконує всі прийоми і технологічні операції,	

	<p>ного матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь здобувача повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити джерела інформації й користуватися ними, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки. Здобувач правильно й усвідомлено застосовує всі види технічної та технологічної документації в межах навчальної програми. Може самостійно розробляти окремі її види. Самостійно, правильно і в повному обсязі виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно складеним планом. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.</p>	<p>необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно, в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання відповідно до вимог технічної та технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого (контрольного) завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів. Правильно й усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Володіє основами професійної культури та виявляє прагнення й здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. У процесі роботи може припускатися неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає рівню кваліфікації, що обумовлений кваліфікаційною характеристикою з відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти або діючим якісним і кількісним показником (норми виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) або може відповідати вищому кваліфікаційному рівню, ніж запланований. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил техніки безпеки.</p>
10	<p>Здобувач освіти вміє усвідомлено засвоювати нову інформацію обсягом, передбаченим програмою. Володіє глибокими, міцними знаннями навчального матеріалу та здатний їх правильно використовувати для виконання практичних завдань. Відповідь здобувача повна, правильна, логічна, містить аналіз і систематизацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки з незначною консультацією викладача. Вміє самостійно користуватися джерелами інформації. Здобувач самостійно і правильно застосовує довідкову інформацію, технічну та технологічну документацію. Практичні завдання виконує, в цілому, правильно, в повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і в дещо змінених умовах. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається окремих неточностей, які може</p>	<p>10 Здобувач освіти володіє професійними знаннями обсягом, передбаченим навчальною програмою та самостійно, правильно, впевнено виконує прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно, в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання відповідно до вимог технічної та технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. Дотримується нормативів витрат матеріалів й інших ресурсів. Виявляє елементи професійної культури та прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може припускатись окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим заданим якісним і кількісним показникам. Рационально організовує робоче місце та дотримується правил безпеки праці.</p>

	<p>виправити самостійно. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.</p>	
<p>11</p>	<p>Здобувач освіти володіє узагальненими знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь здобувача повна і правильна, логічна і містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно й усвідомлено застосовує всі види довідкової інформації, технічної та технологічної документації в межах навчальної програми. Може самостійно складати окремі її види.</p>	<p>11</p> <p>Здобувач освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно, в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання відповідно до вимог технічної та технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого або контрольного завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалу та інших ресурсів. Правильно й усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Володіє основами професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної й творчої співпраці в колективі.</p>
	<p>Практичні завдання виконує правильно, у повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Виказує пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.</p>	<p>У процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним та кількісним показникам. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил безпеки праці.</p>

<p>12</p> <p>Здобувач освіти володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, передбачених навчальною програмою. Відповідь здобувача повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію.</p> <p>Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки.</p> <p>Правильно і усвідомлено використовує всі види довідкової, технічної та технологічної документації в межах навчальної програми. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.</p>	<p>12</p> <p>Здобувач освіти володіє системними професійними знаннями в повному обсязі та бездоганно виконує всі прийоми і технологічні операції в межах навчальної програми. Повністю виконує або перевиконує норми часу. Самостійно, в повному обсязі виконує навчально-виробничі або контрольні завдання у повній відповідності до вимог технічної та технологічної документації. Вміє самостійно розробляти її види, обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого (контрольного завдання). Знаходить шляхи зменшення витрат матеріалів та інших ресурсів, що не впливають на якість. Впевнено й усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути кращий від них. Забезпечує високий рівень організації праці і робочого місця, зразково дотримується правил безпеки праці.</p>
--	---

Видами оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є: поточне, тематичне, семестрове, річне, підсумкове оцінювання, державна підсумкова атестація в формі зовнішнього незалежного оцінювання, вихідний контроль, проміжна кваліфікаційна атестація, державна кваліфікаційна атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень здобувача в оволодінні змістом предмета, уміньми та навичками відповідно до вимог навчальних програм, досягнень з професійно-практичної підготовки.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів є: знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності, практичне виконання навчально-виробничого завдання, правильність виконання прийомів, організації і культури праці, використання обладнання, інструментів, пристосувань та виконання вимог охорони праці.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок на практиці.

Формами поточного оцінювання є:

- індивідуальне, групове та фронтальне опитування;
- робота з діаграмами, графіками, схемами;
- виконання здобувачами різних видів письмових робіт;
- взаємоконтроль здобувачами у парах і групах;
- виконання здобувачами навчально-виробничого завдання;
- самоконтроль тощо.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи педагога на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу) навчальної (або освітньої) програми.

Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги здобувачів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета, професії.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування здобувачами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт), виробничого завдання, виконання прийомів та навчальної активності здобувачів освіти.

Перед початком вивчення наступної теми всі здобувачі освіти мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінки за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка коригування не підлягає.

IV. Критерії, правила і процедури оцінювання діяльності педагогічних працівників

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства. Вимоги до педагогічних працівників ліцею встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року №2143-VIII, чинного з 28.09.2017 року. Процедура призначення на посаду педагогічних працівників регулюється чинним законодавством відповідно до встановлених вимог.

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до статті 59 Закону України "Про освіту", Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року №800. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, здобувачів та колег педагога, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці:

Вимоги до рівня професійної підготовки та кваліфікації педагогічних працівників при присвоєнні їм кваліфікаційних категорій

Кваліфікаційна категорія працівника	Вимоги до рівня професійної підготовки працівника та кваліфікації
спеціаліст	<ul style="list-style-type: none"> • має повну вищу освіту (диплом спеціаліста або диплом магістра), раніше не атестувався; • здатний створювати умови для розвитку здобувачів, забезпечувати засвоєння ними освітніх програм; • знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; • використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; • уміє вирішувати педагогічні проблеми; • уміє встановлювати контакт з учнями, батьками, колегами; • дотримується педагогічної етики, моралі
спеціаліст другої категорії	<ul style="list-style-type: none"> • має повну вищу освіту (диплом спеціаліста або диплом магістра); • здатний створювати умови для розвитку здобувачів, забезпечувати засвоєння ними освітніх програм; • знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; • використовує диференційований та індивідуальний підхід до здобувачів; • використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; • постійно вдосконалює свій професійний рівень; • ефективно застосовує сучасні освітні технології, методичні прийоми, педагогічні засоби, різні форми роботи з здобувачами; • впроваджує інноваційні технології в освітньому процесі; • обізнаний з основними нормативно-правовими актами про освіту; • уміє вирішувати педагогічні проблеми; • уміє встановлювати контакт з учнями, батьками, колегами, є авторитетом для них; • дотримується педагогічної етики, моралі; • наявність стажу на педагогічній посаді не менше двох років
спеціаліст першої категорії	<ul style="list-style-type: none"> • має повну вищу освіту (диплом спеціаліста або диплом магістра); • здатний створювати умови для розвитку здобувачів, забезпечувати засвоєння ними освітніх програм; • знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; • лаконічно, образно, виразно і доступно ознайомлює здобувачів з новою інформацією; • використовує диференційований та індивідуальний підхід до здобувачів;

	<ul style="list-style-type: none"> • володіє технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей і здібностей здобувачів; • використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; • постійно вдосконалює свій професійний рівень; • ефективно застосовує сучасні освітні технології, методичні прийоми, педагогічні засоби, різні форми роботи з здобувачами; • упроваджує інноваційні технології, передовий педагогічний досвід у освітньому процесі; • використовує методи компетентноорієнтованого підходу до організації освітнього процесу; • обізнаний з основними нормативно-правовими актами про освіту; • уміє вирішувати педагогічні проблеми, встановлювати контакт з здобувачами, батьками, колегами, є авторитетом для них; • уміє аргументувати свою позицію; • дотримується педагогічної етики, моралі; • наявність стажу на педагогічній посаді не менше п'яти років
	<ul style="list-style-type: none"> • має повну вищу освіту (диплом спеціаліста або диплом магістра); • здатний створювати умови для розвитку здобувачів, забезпечувати засвоєння ними освітніх програм; • володіє широким спектром стратегій навчання та виховання; • застосовує нестандартні форми організації роботи з здобувачами; • знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології • лаконічно, образно, виразно і доступно ознайомлює здобувачів з новою інформацією;
спеціаліст вищої категорії	<ul style="list-style-type: none"> • використовує диференційований та індивідуальний підхід до здобувачів; • володіє технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей і здібностей здобувачів; • використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; • постійно вдосконалює свій професійний рівень; • активно й ефективно застосовує та поширює у професійному середовищі інноваційні освітні методики і технології, педагогічні засоби; • упроваджує передовий педагогічний досвід у освітньому процесі; • продукує оригінальні, інноваційні ідеї; • використовує методи компетентноорієнтованого підходу до організації освітнього процесу; • вносить пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу в закладі освіти; • обізнаний з основними нормативно-правовими актами про освіту; • уміє вирішувати педагогічні проблеми, встановлювати контакт з учнями, батьками, колегами, є авторитетом для них; • уміє аргументувати свою позицію; • дотримується педагогічної етики, моралі; • наявність стажу на педагогічній посаді не менше восьми років.
	<ul style="list-style-type: none"> • володіє технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей і здібностей здобувачів; • використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; • постійно вдосконалює свій професійний рівень; • ефективно застосовує сучасні освітні технології, методичні прийоми, педагогічні засоби, різні форми роботи з здобувачами; • упроваджує інноваційні технології, передовий педагогічний досвід у освітньому процесі; • використовує методи компетентноорієнтованого підходу до організації освітнього процесу; • обізнаний з основними нормативно-правовими актами про освіту; • уміє вирішувати педагогічні проблеми, встановлювати контакт з здобувачами, батьками, колегами, є авторитетом для них; • уміє аргументувати свою позицію; • дотримується педагогічної етики, моралі; • наявність стажу на педагогічній посаді не менше восьми років.

Кваліфікаційні вимоги
до майстрів виробничого навчання професійних навчальних закладів

Кваліфікаційні вимоги до педпрацівника	Вимоги до рівня професійної підготовки та кваліфікації працівника
Майстер виробничого навчання 11 розряду	<ul style="list-style-type: none"> • середня спеціальна або вища освіта за фахом; • рівень робітничої кваліфікації не нижче встановленого навчальним планом для випускника профтехучилища з відповідної професії; • відповідає етичним, культурним вимогам до педагогічних працівників; • забезпечує підготовку кваліфікованих конкурентоспроможних робітників; • сумлінно виконує функціональні обов'язки майстра виробничого навчання
Майстер виробничого навчання 12 розряду	<ul style="list-style-type: none"> • відповідає вимогам до майстра виробничого навчання • рівень робітничої кваліфікації вище встановленого навчальним планом для випускників професійного навчального закладу; • володіє сучасними формами, методами професійного навчання та використовує їх в роботі; • компетентно вирішує завдання комплексного забезпечення навчально-виробничого процесу; • досягає хороших результатів праці, що підтверджується тематичними перевітками адміністрацією закладу освіти та поетапною атестацією здобувачів; • не менше 10 відсотків випускників опановують вищий рівень кваліфікації, ніж передбачено навчальним планом; • стаж роботи в навчальному закладі не менше року, або на виробництві за відповідним фахом не менше 3-х років
Майстер виробничого навчання 13 розряду	<ul style="list-style-type: none"> • відповідає вимогам до майстра виробничого навчання ; • забезпечує підготовку кваліфікованих і конкурентоспроможних робітників з розвиненим технологічним мисленням; • добре володіє та систематично використовує в роботі прогресивні форми, методи професійного навчання; • досягає високої результативності праці, що підтверджується перевірочними роботами, адміністрацією навчального закладу та поетапною атестацією здобувачів; • більше 20 відсотків випускників опановують вищий рівень кваліфікації, ніж передбачено навчальним планом; • має високі результати в створенні сучасних умов виробничого навчання здобувачів; • відзначається технічною грамотністю та технологічною культурою і прищеплює ці якості здобувачам; • вносить вагомий вклад у методичне забезпечення виробничого навчання та методичну роботу; • систематично працює над оновленням своїх професійних знань та умінь; • стаж роботи в навчальному закладі не менше 3-х років, або на виробництві за відповідним фахом не менше 5-ти років
Майстер виробничого	<ul style="list-style-type: none"> • відповідає вимогам до майстра виробничого навчання

навчання 14 розряду	<ul style="list-style-type: none"> • має високу професійну кваліфікацію: п'ятий і вищий кваліфікаційний розряд, I клас, вищу категорію; • досягає високої результативності праці; • випускники відзначаються високою професійною майстерністю, технічною грамотністю, технологічною культурою та сумлінним ставленням до праці; • в роботі використовує інноваційні технології професійної освіти; • має власні ефективні методики та форми виробничого навчання, які використовуються в закладах освіти регіону, країни; • є автором ефективних методичних розробок, посібників, підручників; • стаж роботи в навчальному закладі не менше 5-ти років
------------------------	--

V. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників

Вимога 1. Організаційно-правові засади діяльності ліцею.

Критерії оцінювання:

1.1. У ліцеї наявні установчі, реєстраційні та дозвільні документи, що відповідають вимогам нормативних документів.

1.2. У ліцеї наявні організаційні та розпорядчі документи, що відповідають вимогам нормативних документів.

Вимога 2. Формування контингенту здобувачів освіти.

Критерії оцінювання:

2.1. Прийом на навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до правил прийому в межах затвердженого державного/регіонального замовлення та згідно з укладеними угодами з юридичними і фізичними особами.

2.2. Чисельність здобувачів освіти відповідає ліцензійному обсягу ліцею.

2.3. У ліцеї здійснюється професійно-орієнтаційна робота (заходи щодо професійної орієнтації населення на підготовку та отримання робітничої професії у закладі освіти, проведення консультацій з питань організації професійного відбору, допрофесійної підготовки та прийому громадян на навчання).

Вимога 3. Наявність стратегії, програми розвитку та системи планування діяльності ліцею, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.

Критерії оцінювання:

3.1. У ліцеї затверджено стратегію або програму його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності.

3.2. У ліцеї річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії та програми його розвитку.

3.3. У ліцеї здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти.

3.4. Керівництво ліцею планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання

Вимога 4. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.

Критерії оцінювання:

4.1. Керівництво ліцею сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків (осіб, які їх замінюють), педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру.

4.2. Ліцей оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах (зокрема, на сайті <https://pplt.poltava.ua>).

Вимога 5. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників.

Критерії оцінювання:

5.1. Керівник ліцею формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми (освітніх програм).

5.2. Керівництво ліцею мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності.

5.3. Керівництво ліцею сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

Вимога 6. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії ліцею з місцевою громадою.

Критерії оцінювання:

6.1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.

6.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу.

6.3. Керівництво ліцею створює умови для розвитку громадського самоврядування.

6.4. Керівництво ліцею сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади.

6.5. Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вимоги освітньої програми (освітніх програм), вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам.

6.6. У ліцеї створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

Вимога 7. Організація освітнього процесу на основі конструктивної співпраці з роботодавцями (представниками роботодавців), їх організаціями та об'єднаннями.

Критерії оцінювання:

7.1. У ліцеї створюються необхідні умови для проведення професійно-практичної підготовки здобувачів освіти (у тому числі в умовах виробництва з використанням дуальної форми здобуття освіти).

Вимога 8. Результативність (якість) освітньої діяльності.

Критерії оцінювання:

8.1. Результати поточного, тематичного, проміжного та вихідного контролю навчальних досягнень здобувачів освіти відповідають фактичному рівню.

8.2. У ліцеї кваліфікаційна атестація проводиться у формах Проміжної кваліфікаційної атестації, Державної кваліфікаційної атестації та Державної підсумкової атестації у формі ЗНО.

8.3. Ліцей сприяє працевлаштуванню випускників, що здобували освіту за державним/регіональним замовленням.

Вимога 9. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

Критерії оцінювання:

9.1. Ліцей впроваджує політику академічної доброчесності та сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

Вимога 10. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників ліцею.

Критерії оцінювання:

10.1. Керівництво ліцею дотримується встановлених вимог щодо правил і процедур оцінювання їх діяльності.

Вимога 11. Стипендіальне забезпечення та соціальний захист здобувачів освіти.

Критерії оцінювання:

11.1. Здобувачі освіти на період навчання забезпечуються стипендією.

11.2. У ліцеї організовано соціальний/особливий соціальний захист здобувачів освіти.

Вимога 12. Раціональність та ефективність використання наявних ресурсів і матеріально-технічної бази.

Критерії оцінювання:

12.1. У ліцеї організовано надання платних освітніх та інших послуг.

12.2. Ліцей співпрацює з роботодавцями (представниками роботодавців), їх організаціями та об'єднаннями, громадськими організаціями та об'єднаннями, іншими фізичними та юридичними особами з метою залучення фінансових, інших ресурсів для забезпечення його діяльності з основних напрямів розвитку.

Одною з форм контролю діяльності педагогічних працівників, до яких належать і керівники ліцею, є атестація.

Ефективність управлінської діяльності керівника визначається за критеріями:

- 1) саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
- 2) стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку ліцею, висновках, аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- 3) річне планування формується на стратегічних засадах розвитку ліцею;
- 4) здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проєктів;
- 5) забезпечення професійного розвитку педагога, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- 6) створення повноцінних умов функціонування ліцею (безпечні та гігієнічні);
- 8) застосування ІКТ-технологій в освітньому процесі;
- 9) забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- 10) позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- 1) цілеспрямованість та саморозвиток;
- 2) компетентність;
- 3) динамічність та самокритичність;
- 4) управлінська етика;
- 5) прогностичність та аналітичність;
- 6) креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- 7) здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

VI. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Для організації освітнього процесу ліцей має бути забезпечений ресурсами:

- Державні стандарти повної загальної середньої освіти, стандарти професійної (професійно-технічної) освіти;
- освітні програми повної загальної середньої освіти та професійної (професійно-технічної) освіти;
- робочі навчальні плани за професіями;
- робочі навчальні програми з навчальних предметів та професійно-практичної підготовки;
- статут ліцею;
- стратегія розвитку ліцею;
- річний план роботи ліцею;
- штатний розпис закладу освіти;
- календарно-тематичне планування;
- плани навчально-виробничої діяльності на семестр;
- поурочно-тематичні плани з навчальних предметів;
- плани занять (уроків);
- розклад занять;
- перелік навчально-виробничих робіт з професії на семестр чи курс навчання;
- методики та технології організації освітнього процесу;
- методики роботи з здобувачами освіти з особливими освітніми потребами;
- система матеріального та морального заохочення;
- плани підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Для забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації робітничих кадрів з професій, ліцей має: навчальний корпус, виробнича потужність на 720 місць. У приміщеннях навчального корпусу обладнано профільні кабінети, лабораторії, майстерені. Навчальні кабінети і лабораторії обладнані відповідними засобами навчання та інструментами. Санітарні норми і правила витримуються. Для проведення урочистостей, культурних заходів, гурткової роботи ліцей має актовий зал на 290 посадочних місць. Для занять з фізичної культури в ліцеї є спортивний зал, площею 288 м², роздягальня. Спортивний зал укомплектовано всім необхідним інвентарем.

Ліцей має бібліотеку. Для медичного обслуговування створено медичний пункт площею 14.5 м², (мед. кабінет, 2 ізолятори, кабінет щеплень).

Наявний доступ до всесвітньої інформаційної системи.

Приміщення і споруди ліцею обладнані відповідно до діючих нормативів та санітарних норм і експлуатуються згідно вимог охорони праці, правил пожежної безпеки і санітарно - гігієнічних норм.

VI. Інформаційна система для ефективного управління ліцеєм

Роботу інформаційної системи ліцею забезпечує наявність необмеженого доступу до мережі Інтернет для здобувачів освіти та педагогічних працівників (в тому числі через сервіс Wi-Fi), локальної комп'ютерної мережі, внутрішнього електронного документообігу. Значне місце в управлінні закладом відіграє офіційний сайт ліцею та сторінки в соціальних мережах.

VII. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню)

З метою створення безпечного освітнього середовища в ліцеї впроваджується комплексний підхід у сфері запобігання та проявам булінгу (цькування), який передбачає розробку та оприлюднення:

- правил поведінки здобувача освіти в ліцеї;
- плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- порядку подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки булінгу (цькування) в ліцеї (форма заяви, примірний зміст, терміни та процедуру розгляду (з дотриманням конфіденційності) відповідно до законодавства тощо);
- порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в ліцеї та відповідальності осіб, причетних до булінгу (цькування) тощо.

Заступник директора з навчально-виробничої роботи

Людмила ШВЕЦЬ

Заступник директора з навчальної роботи

Ірина РОСТИКУС